

jóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról I. rész

Változás: 2004. szeptemberétől a Polgármesteri Hivatal vásárolja meg és osztja szét az iskoláknak a bérleteket gyermeknévsorral együtt, majd az iskolák az átvételt igazoló aláírásokkal együtt visszajuttatják a névsorokat a hivatalhoz.

Kissé nehézkes eljárás az eddigi gyakorlathoz képest, amikor az iskolák vették át közvetlenül a bérleteket a Volántól.

Tértésmentes védőoltás biztosítása

2001. év óta a házi gyermekorvosok és a védőnői szolgálat javaslata alapján biztosítja önkormányzatunk a 2-24 hónapos korú gyermekek fertőző agyhártyagyulladás elleni védőoltás, szülőket terhelő költségeit. 2004. évben 128 fő gyermek 690.110.-Ft összegben vette igénybe e természetbeni ellátást.

Gyermekek szállításának támogatása

A speciális oktatást igénylő (beteg) gyermekek Békésszentandrásra történő szállítását az Ótemplomi Evangélikus Egyházközség Gondozási Központja a szülők kérésére, valamint az önkormányzat támogatása mellett 2002. év óta biztosítja.

2004 évben 10 fő gyermek szállítása 136.166.-Ft önkormányzati támogatást igényelt.

Gyermekélelmezés megoldásának módjai

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, valamint a térítési díjakról a Gyermekvédelmi törvény és végrehajtási rendeletei, valamint a Szarvasi Önkormányzat 15/2003. (VIII.29.) rendelete rendelkezik. Az alapellátás körébe tartozik a gyermekek napközbeni ellátása, melyet a bölcsőde, az óvodák, az iskolák napközi otthonai, illetve az önkormányzat gyermekélelmezési egysége biztosít.

A gyermekek napközbeni ellátásaként annak a gyermeknek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését és étkeztetését kell megszervezni, akinek szülei vagy gondozója munkavégzés, betegség, vagy szociális helyzet miatt a napközbeni ellátást nem képes biztosítani.

Városunkban a gyermekétkeztetés megoldott, minden igényt ki tudunk elégíteni.

Az önkormányzati fenntartású intézmények közül Szarvas Város Általános Iskolája és Óvodája tagintézményei, a nem önkormányzati fenntartású intézmények közül a Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Diákotthon részére, valamint az egyházi fenntartású gyermekintézmények, Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola, Bacsó B. úti Óvoda, Vásártéri Népfény Óvoda gyermekétkeztetését Szarvas Város Önkormányzata Gyermekélelmezési Egysége biztosítja. Rákóczi úti ebédlőjét a Fő téri tagiskola tanulói használják, a többi intézmény saját tálalókonyhával rendelkezik, ahová a Gyermekélelmezési Egység két gépkocsival szállítja ki az ételt. Igény szerint napi egyszeri (ebéd), háromszori (tízórai, ebéd, uzsonna), ötszori (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna, vacsora) biztosított.

Az önkormányzati fenntartású Családsegítő és Gondozási Központ keretében működő Bölcsőde, valamint a Vajda Péter Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium saját főzőkonyhával rendelkezik. A bölcsődeben napi négyzeri, a gimnáziumban a bejáró tanulók részére napi egyszeri, a kollégiumban elhelyezett tanulók részére napi háromszori étkezés biztosított.

A Békés Megyei Székely Mihály Szakképző Iskola és Kollégiuma kollégista tanulói közül a lányok részére a gimnázium biztosítja az étkezést, a fiú kollégisták étkeztetése egyéb vendéglátó egységben történik.

A Tessedik Sámuel Főiskola gyakorló óvodájában és iskolájában a gyermekek étkeztetését az intézmény saját ebédlőjében a vállalkozó által üzemeltetett főzőkonyha biztosítja.

Kedvezmények:

A Gyvt. 148. § (3), (4) és (5) bekezdése alapján

(3) A gyermekek napközbeni ellátása (a továbbiakban: gyermekétkeztetés) intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

(4) A személyi térítési díjat az intézményvezető a (3) bekezdés szerinti napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint az (5) bekezdésben megjelölt normatív kedvezményeknek a figyelembevételével állapítja meg.

(5) Gyermekétkeztetés esetén

- a) a bölcsődés, valamint az óvodás rendszeres támogatásban részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,
- b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres támogatásban részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,
- c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,
- d) tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,
- e) a kollégiumi, externátusi ellátásban részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 30%-át

kedvezményként kell biztosítani (az a)-e) pont a továbbiakban együtt: normatív kedvezmény).

Kedvezményben részesülőkre vonatkozó adatok a rendelkezésünkre álló 2004. évi statisztikák alapján:

Intézmények	Étkeztetésben részesülők	Teljes összegű térítést fizet	70 %-os térítést fizet	50 %-os térítést fizet	Ingyenes
Szarvas Város Általános Iskolája, Óvodája	162	80	-	20	62
Szarvas Város Általános Iskolája, Óvodája	459	216	-	243	-
Vajda Péter Gimnázium és Szakközépiskola iskolai étkezés	303	215	-	88	-
Vajda Péter Gimnázium és Szakközépiskola kollégiumi étkezés	73	-	39	34	-
Bölcsőde	46	32	-	-	14
Összesen önkormányzati intézmények:	1.043	728	39	385	76

Intézmények	Étkeztetésben részesülők	Teljes összegű térítést fizet	70 %-os térítést fizet	50 %-os térítést fizet	Ingyenes
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Diákotthon óvodai étkezés	66	36	-	5	25
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Diákotthon iskolai étkezés	232	124	-	108	-
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Diákotthon diákotthoni étkezés	52	-	16	33	3
Bacsó Béla úti Evangélikus Óvoda	33	19	-	3	11
Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola	309	170	-	139	-
Napfény Evangélikus Óvoda	37	19	-	5	13
TSPF Gyakorló Óvoda	165	107	-	18	40
TSPF Gyakorló Iskola	81	42	-	39	-
Összesen más fenntartású intézmények	975	517	16	350	92
Mindösszesen	2.018	1.245	55	735	168

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

Gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, iskolai, óvodai napközi, családi napközi, házi gyermekfelügyelet)
- gyermekek átmeneti gondozása, helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona (ellátási szerződésben a Békés Megyei Önkormányzattal), családok átmeneti otthona (ellátási szerződésben az orosházi Magyar Ökumenikus Szeretet Szolgálattal)

Gyermekjóléti szolgáltatást (1997. évi XXXI. tvr. és módosításai alapján) elsősorban a Családsegítő és Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálatja biztosítja. A szolgáltatás térítésmentes.

A gyermekjóléti szolgálat legfontosabb feladatai:

- A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése,
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése,
- A védelembételekhez kapcsolódó feladatok,
- A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, utógondozás,
- Örökbefogadással kapcsolatos feladatok,
- Környezettanulmányok készítése.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenysége konkrét szám adatokkal

2004. évben gondozásában állt 146 gyermek 98 családból, a gondozott gyermekek száma a múlt évhez képest csökkent (8 fővel), a családok száma azonban nőtt 94-ről 98-ra. A gyermekjóléti szolgálat esetszáma a 15/1998. NM rendelet által meghatározott mennyiséget meghaladja, ami sokszor a minőségi munka, és a megfelelő hatékonyság rovására megy.

2004-ben a gyermekjóléti szolgálat ügyfélforgalma 1225 fő volt. A fenn említett 146 gyermekből alapellátás keretében gondoztak 116 gyermeket 79 családból, védelemben vett 27 gyermek 16 családból, utógondozott 3 gyermek 3 családból.

A védelemben vett és alapellátás keretében gondozott gyermekek veszélyeztetettségének oka - a tavalyi évhez hasonlóan - több mint felénél az iskolai tankötelezettség elmulasztása, illetve hiányos teljesítése, magatartási, beilleszkedési zavarok és ezzel szorosan összefüggő szülői elhanyagolás. Gondozásukban álló családok többsége súlyos anyagi, megélhetési problémákkal küzd.

Alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntesen alapul és önkéntes megkeresés illetve a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerül velük kapcsolatba a gyermekjóléti szolgálat. Önkéntesen (szülő illetve a gyermek által) 42 esetben keresték fel a szolgálatot, a Családsegítő és Gondozási Központ valamely egysége (bölcsőde, pedagógiai szakszolgálat, családsegítő szolgálat) javaslata alapján 7 esetben, jelzőrendszer által 47 esetben, illetve más hatóság javaslata alapján 54 esetben került a szolgálat a családdal, illetve a gyermekkel kapcsolatba. Hatóságilag a gyermek érdekében együttműködésre kötelezés 23 esetben történt.

A védelemben vett gyermekeknek illetve szüleinek a jegyző együttműködési kötelezettséget ír elő a család-gondozóval, illetve magatartási szabályokat ír elő a gyermek részére.

A szolgálat feladata továbbá az átmeneti nevelésbe vett gyermek vérszerinti szüleiével a kapcsolattartás, illetve a család-gondozás a gyermek családba visszahelyezésének elősegítése érdekében. Az elmúlt évben 7 ilyen családdal, szülővel próbáltak kapcsolatot tartani, sokszor találkoznak érdektelenséggel, a szülők anyagi nehézségekre hivatkozva nem látogatják gyermekeiket. Az elmúlt év során egy gyermeket helyezett vissza vérszerinti családjába a gyámhivatal. Úgy tűnik a kislány sikeresen beilleszkedett, de az anya továbbra is segítségre szorul életvezetési kérdésekben, amit utógondozás keretében biztosít a szolgálat. Két gyermek nagykorúvá válása után hagyta el gondozási helyét és tért vissza vérszerinti szülőjéhez, illetve kezdett önálló életet.

Gyakran közösen a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (TEGYESZ) család-gondozójával közösen keresi fel a gyermekjóléti szolgálat ezeket a családokat, és próbálnak közös stratégiát kidolgozni a család-gondozás folyamatában.

Feladatuk továbbá felkérésre környezettanulmányt készíteni, a rendszeres gyermekvédelmi támogatás igénylésekor az elmúlt évben: 231 esetben készítettek környezettanulmányt, 79 esetben egyéb felkérésre (jelzőrendszeri, szakfeladatok ellátó intézmény felkérésére).

Jelzőrendszerrel való együttműködés

A jelzőrendszer tagjaiknak - óvodák, iskolák gyermekvédelmi felelősei, védőnők, gyermekorvosok, rendőrség képviselői - meghívásával az elmúlt évben, két ízben tartott a gyermekjóléti szolgálat tanácskozást. A tanácskozások alkalmával bemutattak néhány új szolgáltatásukat (mediáció, egyszülős klub, adóssághasználat tanácsadás, bemutatkozott a rendőrség áldozatvédelmi referense, illetve beszélgettek a magántulajdonosok kérdéseiről, a hozzá kapcsolódó dilemmákról)

A szolgálatnak szinte napi kapcsolata van Szarvas Város Általános Iskolája és Óvodája, a Székely Mihály Szakképző Intézet gyermekvédelmi felelősével. A többi oktatási intézmény gyermekvédelmi felelősével, a gyermekorvosokkal és védőnőkkel kapcsolatuk eseti, egy-egy családhoz, esethez kapcsolódik. Az elmúlt évben gondozott gyermek ügyében 54 alkalommal tartottak esetmegbeszélést a jelzőrendszer egy-egy tagjával.

Intézményen belül különösen a Pedagógiai Szakszolgálat pedagógusaival és pszichológusaival gyakran konzultálnak egy-egy eset kapcsán, hogy a legmegfelelőbb segítséget nyújthassák gondozottjaiknak.

Speciális szolgáltatásai

Gondozott gyermekek részére igény esetén korrepetálást végeznek.

Minden évben nyári napközis tábor szervez a szolgálat, amely elmúlt évben június 21-25-e között került megszervezésre. Az intézmény a helyi szponzorok segítségével tartalmas színes programot biztosít átlagosan 25 fő részére. Működött továbbá a kapcsolatügyelet, amelynek keretében semleges helyet és szakember közreműködését biztosítják szülő-gyermek, illetve nagyszülő-unoka közötti kapcsolattartáshoz.

Az elmúlt évben 7 család vette ezt a szolgáltatást igénybe összesen 58 alkalommal.

A Családsegítő Központ 2 család-gondozója elvégeztet egy mediációs (konfliktuskezelési módszer) alapfokú tanfolyamot, így a családi konfliktusok megoldásában egy új módszerrel is tudnak segíteni a hozzájuk fordulóknak. Az elmúlt év során 7 család kért ilyen jellegű segítséget, amelyből négy esetben a konfliktus (válás, életközösség megszűnése, kapcsolattartási problémák) megoldódott, a felek közötti sikeresen működő megállapodás született.

2004-ben a gyermekjóléti szolgálat keretében sikeresen működött az egyszülős klub, állandó taglétszáma 12 szülő és hozzájuk tartozó 1-2 gyerek. Sajnos finanszírozási problémák miatt jelenleg a klub szünetel, de keresik a lehetőséget a további működtetésre, mivel a klubtagok igénylik a folytatást.

Az intézmény anyagilag ügyfeleit támogatni nem tudja, dologi javak közvetítésével foglalkoznak, a lakosság által felajánlott használt ruhát, bútort, műszaki cikket közvetítenek gondozott családjaik részére, az elmúlt évben 200 alkalommal.

A civil szervezetek közül a SZIA Egyesülettel közösen már negyedik alkalommal rendezték meg közös karácsonyi rendezvényüket a „ Mindenki karácsonyát”, mely szintén nagy sikerű és várt program ügyfeleik körében.

Fejlesztendő területek

Fontos terület a gyerekek szocializációjában a szabadidő hasznos eltöltése. Az intézménynek együtt kell működnie a veszélyeztetett, esetleg csak problematikus gyermekek szabadidejének hasznos, értelmes eltöltése érdekében a sportegyesületekkel, a Vajda Péter Művelődési Központ különböző klubjaival a gyermekek számára szervezett programokban történő részvétel érdekében.

Bölcsőde:

A családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

Ha a gyermek 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható. A felvett gyermekek száma éves átlagban 64 fő. 2004-ben is biztosítani tudtuk a bölcsődés-korú gyermekek napközbeni gondozását, nevelését, akiknek szülei ezt otthon nem tudták megoldani (munkavállalás, szociális indok, tanulás stb.) miatt. Szolgáltatásként tanácsadást, időszakos gyermekfelügyeletet és játszócsoporthoz ellátást is igénybe lehet venni.

A Bölcsőde kihasználtsági mutatószámai:

Dátum	Szarvas átlag		Országos átlag		Megyei átlag	
	Beírt %	Gondozott%	Beírt %	Gondozott%	Beírt %	Gondozott%
2000	120	86	105	76	120	80
2001	120	87	103	77	118	80
2002	124	91	107	81	118	83
2003	124	83	112	83	119	83
2004	115	80	-	-	-	-

Az 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet, amely a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény szakmai feladatairól és működési feltételeiről szól, valamint a 6/2000.(VII.6.) SZCSM rendeletben foglaltak szerint a létszám ellátottság az előírásoknak megfelelő. Az étkezés intézményi térítési díja 2004-ben 243.- Ft/fő/nap volt, 2005-ben 270.- Ft/fő/nap.

(Folyt. köv.)